

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Kaiser István ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Mester Csaba ügyvéd által képviselt **alperes** ellen kártérítés és járulékainak megfizetése iránt indított perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt 2008. április 14. napján kelt G.20.066/2008/11. sorszám alatti ítéletével szemben az alperes által 12., 14. sorszámok alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 120.000,- (egyszázhuszezer) Ft másodfokú perköltséget, viselje továbbá a másodfokú eljárásban felmerült költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A felperes a 2006. április 20.-i kezdő időponttal állt felszámolás alatt. Az alperesnek a felperessel szemben szállítványozási díj iránti követelése volt, melyet 2004. május 26. napjától a Fővárosi Bíróság előtt a G.40.714/2004. szám alatt megindított perben érvényesített. A felszámolási eljárásban az alperes 2006. július 12. napján jelentette be a hitelezői igényét 7.664.786,-Ft tőkekövetelésre, illetve a nem számszerűsített kamat és költségigényre. A felperesi álláspont szerint ezért a hitelezői igénybejelentés csak a tőkekövetelésre vonatkozott, arra is figyelemmel, hogy az alperes csak az után fizette meg 77.000,-Ft-ban a regisztrációs díjat. A felperes felszámolója 2006. szeptember 19. napján vette nyilvántartásba - vitatott hitelezői igényként - az alperes tőkekövetelését, a nem számszerűsített járulékkövetelését és a regisztrációs díj iránti igényét.

A felperes felszámolását lefolytató bíróság 2007. július 12. napján egyezségi tárgyalást tartott, ahol - az elismert hitelezői igényű - egyezségkötésre jogosult hitelezők a bíróság által jóváhagyott egyezséget kötöttek. Az egyezség szerint az 'f.' kategóriás hitelezői igényeket az adós 20 %-os mértékben, míg a 'g.' kategóriás igényeket 5 %-os mértékben elégítette ki. Az egyezséget jóváhagyó végzésben a bíróság rögzítette, hogy a végzés jogerőre emelkedésével a felszámolási eljárást befejezi. A határozat indokolásában megállapította, hogy a kényszeregyezés az annak megkötéséhez hozzá nem járuló hitelezőkre is kiterjed, míg a vitatott hitelezői igényekre a hitelezői követelés jogerős bírósági megállapítása esetén. A kényszeregyezséget jóváhagyó végzés 2007. augusztus 15. napján emelkedett jogerőre.

A Fővárosi Bíróság előtt folyamatban lévő perben a bíróság a 2007. június 19. napján kelt - utóbb elsőfokon jogerőre emelkedett - G.40.714/2004/72. sorszám alatti ítéletével kötelezte jelen per felperesét 7.590.611,-Ft tőke, valamint annak a 2003. május 1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, a külön számszerűsített 1.062.348,-Ft, illetve 420.000,-Ft perköltség megfizetésére. Egyben a felperes viszontkeresetét elutasította. A jogerős ítélet alapján az alperes 2007. december 22. napján azonnali beszédési megbízással beszédett a felperes számlájáról 8.970.000,-Ft-ot.

A felperes keresetében 7.451.878.- Ft tőke, valamint annak a 2007. december 22. napjától járó késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Összegét arra alapította, hogy az alperes által inkasszózott összeg az abban megjelölttel haladja meg az alperest a kényszeregyezés alapján megillető 1.518.122,-Ft-ot. Ezért a kereset jogi érvelése szerint ezt az összeget az alperes kártérítésként, illetve jogalap nélküli gazdagodás címén köteles megfizetni a felperesnek.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását indítványozta. Védekezése szerint a kényszeregyezséget jóváhagyó végzés hatálya nem terjed ki az alperesre, mivel annak rendelkező része az alperesre rendelkezést nem tartalmaz, az indoklás az alperest nem nevesíti. Rámutatott, hogy a jóváhagyó végzés teljesítési határidőt nem határoz meg a vitatott hitelezői igényű alperest megillető összeg kifizetésére. Ugyanakkor a Fővárosi Bíróság előtt a felek között folyamatban lévő perben - a felszámoló bíróság jóváhagyó végzése jogerőre emelkedését megelőzően, 2007. június 19-én - a felperes már nem vitatta az alperes kereseti követelése megalapozottságát, ezért követelése elismert hitelezői igény volt.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy 6.127.176,-Ft tőkét, valamint annak a 2007. december 22. napjától járó késedelmi kamatát, valamint 633.680,-Ft perköltséget fizessen meg a felperesnek, míg ezen túl a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában elsődlegesen azt állapította meg, hogy az alperes 2006. július 12-i hitelezői igénybejelentése tőke, valamint az azt terhelő késedelmi kamatkövetelésre vonatkozott, viszont az azzal kapcsolatos (per) költségigényére nem. Ezért úgy foglalt állást, hogy a Fővárosi Bíróság G.40.714/2004/72. sorszám alatti ítéletében meghatározott (és az elsőfokú bíróság által 1.062.348,-Ft-ban számszerűsített)

perkölségigényre a hitelezői igény nem terjedt ki, így ezt a követelést az alperes a felperes felszámolásán kívül is érvényesíthette. Alaposnak találta azt a kereseti érvelést, hogy a vitatott hitelezői igénnyel rendelkező alperes csak a kényszeregyezséget jóváhagyó végzésben meghatározott 20, illetve 5 %-os mértékben tarthatott igényt a kielégítésre, tekintve, hogy a csődeljárásról és felszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) speciális jogszabály a Vht-hez képest.

Az elsőfokú bíróság - tartalmilag - a Cstv. 44. §-át elemezve kifejtette, hogy a egyezség létrejöttével az adós fizetési képessége helyreáll, minden addigi tartozás és követelés sorsa rendeződik, melyből következően a egyezség azokra a hitelezőkre is kiterjed, akik abban nem vettek részt (kényszeregyezés). Elvetette az alperes azon védekezését, hogy a felszámoló bíróság kényszeregyezséget jóváhagyó végzése hiányos lenne, rámutatva, hogy az nem vehette el a perbíróság hatáskörét, így az alperesi követelés összege és esedékessége tekintetében sem tehetett megállapítást.

Ezekre figyelemmel az alperest a tőkekövetelése után 1.518.122,-Ft, a kamatkövetelése után 252.354,-Ft illeti meg, illetve követelhetette az 1.062.348,-Ft perkölségigényét (együtt: 2.832.824,-Ft). Az alperes által inkasszált összeg ehhez mérten 6.127.176,-Ft-tal több, mellyel az alperes a Ptk. 361. §. (1) bekezdése alapján jogalap nélkül gazdagodott, melyet visszatéríteni köteles.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést az elsőfokú bíróság ítélete részbeni megváltoztatása és a felperes keresetének teljes elutasítása iránt. Fellebbezése indokolásában fenntartotta és kiegészítette az elsőfokú eljárásban előterjesztett ellenkérelmében foglaltakat, mind a kényszeregyezés reá ki nem terjedő hatálya, mind pedig követelése peres bíróság előtti elismerése tekintetében. Értékelése szerint a vitatott hitelező igényű alperes azért kerülhet kedvezőbb helyzetbe, mint a kényszeregyezséget megkötő többi hitelező, mert a követelésének polgári per útján szerzett érvényt és keresetének a jogerős ítélet teljes körűen helyt adott. A fellebbezési tárgyaláson fellebbezési érveit azzal egészítette ki, hogy - hitelezői igénye elismertsége ellenére - az egyezségi tárgyaláson nem gyakorolhatott kellő befolyást annak lefolytatására, mely a jogbiztonság elvét súlyosan sértette.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hivatkozott az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontjára. Véleménye szerint az alperes az előzményi perben mindenképpen vitatott követeléssel rendelkezett, mert a felperes azzal szemben - alperesként - viszontkeresetet terjesztett elő. Ugyanakkor a kényszeregyezés elismert követelés hitelezőjeként is kiterjedt volna az alperesre, abban az esetben is, ha azzal kifejezetten nem értett volna egyet.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból érdemben helytálló jogkövetkeztetést vont le, azzal a másodfokú bíróság egyetért.

Az ítélet tábla a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakra mutat rá:

A Cstv. 38.§ (2) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontja előtt indult peres és nemperes eljárások a korábban eljáró bíróság előtt folytatódnak, míg a 38.§ (3) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontja után a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni azzal, hogy a hitelező - a gazdálkodó szervezet által indított perben - a gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolás kezdő időpontjában fennálló követelését beszámítási kifogásként érvényesítheti, feltéve, hogy a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is a hitelező volt.

A Cstv. 44. § (1) bekezdése értelmében egyezsége akkor kerülhet sor, ha ahhoz az egyezés megkötésére jogosult hitelezők legalább fele minden csoportban [57. § (1) bekezdés b), d), e), f) és g) pontjai] hozzájárul, feltéve, hogy követelésük az egyezés megkötésére jogosultak összes követelésének a kétharmad részét kiteszi. Ebben az esetben az egyezés hatálya - az 57. § (1) bekezdés a), c) pontjaiban felsorolt követelések jogosultjainak kivételével - valamennyi hitelezőre kiterjed (kényszeregyezés).

Ugyanezen § (3) szerint az egyezségkötés időpontjában vitatott követeléssel rendelkező hitelezőnek járó, a saját csoportja szerinti kielégítésnek megfelelő összeget elkülönítve kell kezelni. Ez a hitelező az egyezségkötésben nem vehet részt, követelését az egyezés létrejötténél figyelembe vehető követelések (1) bekezdés szerinti számításánál nem kell figyelembe venni, de a követelése fennállásának jogerős bírósági megállapítása esetében a kényszeregyezés rá is kihat.

A felhívott rendelkezések szerint a felszámolás kezdő időpontja előtt indult perek esetében a hitelező adós által vitatott pénzköveteléséről (a felszámolási eljárás fogalmai szerint vitatott hitelező igényéről) a peres bíróság ítélete dönt, míg a felszámolási eljárás keretében bejelentett, a felszámoló által vitatott igényekről a felszámolást lefolytató bíróság határoz a felszámolási eljárás keretében. Ha a felszámolást elrendelő bíróság a vitatott hitelező igényről az egyezségkötést megelőzően még nem döntött, akkor ezt a vitatott igényt ugyanúgy kell kezelni az egyezségi eljárás során, mint azét a hitelezőét, akinek igénye tárgyában peres eljárás van folyamatban.

A felszámolási eljárás egyezségkötéssel történő befejezése, az a bejelentett hitelezői követelések tekintetében - ide érve a megállapodást ténylegesen meg nem kötő azon hitelezőket is, akikre annak hatálya részvételük nélkül is kiterjed - anyagi jogi értelemben a megkötött egyezés a Ptk.240.§-ában szabályozott szerződés- (illetve tágabb értelemben kötelelem-) módosítást jelent, azaz a hitelezők ezt követően már csak abban foglalt tartalommal érvényesíthetik követelésüket, önkéntes teljesítése hiányában végrehajtást is csak erre vezethetnek. (Arra van mód, hogy a megkötött egyezésbe a hitelezők olyan garanciákat építsenek, amelyek az adóst az egyezés teljesítésre ösztönzik - például hogy bizonyos feltételek bekövetkezte esetén a kötelemmódosító egyezés hatályát veszti -, jelen esetben azonban ilyet a felek megállapodása nem tartalmazott).

A kifejtettek alapján jogszerűen érvényesítette a követelését az alperes inkasszó útján, azonban az ítélet alapján érvényesíthető összegnél a kényszeregyezés rá kiterjedő hatályát figyelmen kívül hagyni nem lehet, az ugyanis ítélethez képest is megszabja ennek keretét: a

kényszeregyezés alapján a tartozások abban az összegben állnak fenn, ahogy az egyezséget megkötötték; jelen esetben a jogerős bírósági ítéletben megállapított tőkekövetelés vonatkozásában az 'f' pontos hitelezői igényre megállapított 20%-os, míg a kamat vonatkozásában a 'g' pontos hitelezői igényre megállapított 5%-os arányban.

Ezért a perben alperes részére megítélt követelés teljes összegének behajtásával az alperes a Cstv.44.§ (3) bekezdése ellenére gazdagodott, a felperes pedig részben tartozatlanul fizetett (Ptk.361.§ (1) bekezdés). Az a fellebbezési hivatkozás, hogy a jogerős bírósági ítélettel megállapított követelés iránti végrehajtás nem lehet jogsértő a kényszeregyezés következményivel kapcsolatosan fentebb kifejtetek miatt nem helytálló. Megjegyzi az ítéletábra, hogy alperes érvelésével szemben vezethet jogalap nélküli gazdagodáshoz a jogerős bírósági határozat végrehajtása is. Ilyen állhat elő nemcsak a perbeli esetben, hanem a részítéletet módosító ítélet (Pp.213.§ (2) bekezdés), avagy felülvizsgálati eljárásban hozott határozat illetve perújítás (Pp.268.§) eredményeként is.

A Cstv. 44.§-ának hivatkozott rendelkezései szerint megállapítható, szemben az alperes érvelésével, hogy a felszámolási eljárás során kötött egyezés során az alperes abban nem vehetett részt, tekintettel arra, hogy az adóssal szemben passzív per felpereseként vitatott hitelezői igénnyel rendelkezett. Az alperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy elismert követeléssel rendelkezett, hiszen a felperes az alperes követelésének elismerése mellett ellenkövetelést (viszontkeresetet és beszámítási kifogást) támasztott azzal szemben, ez pedig a követelés vitatásának minősül. Ezen túl a felszámolási eljárásban az egyezségi tárgyaláson jogi képviselője útján megjelenve, az alperes maga is akként nyilatkozott, hogy vitatott hitelezői igénnyel rendelkezik, és az egyezséget jóváhagyó végzés ellen sem terjesztett elő fellebbezést. Mindezek alapján az alperes az eljárás lényeges adataival szemben, alaptalanul hivatkozik arra, hogy a kényszeregyezés megkötése során eljárási jogait nem gyakorolhatta, mely a jogbiztonság elvét sértette.

Az ítéletábra a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért az alperes a Pp.78.§ (1) bekezdés alapján viselni tartozik a felperes másodfokú eljárásban felmerült - ügyvédi munkadíjból álló - perköltségét. Az ítéletábra a felperes jogi képviselőjével felmerült perköltségét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5)-(6) bekezdései alapján az általános forgalmi adót is magában foglaló 120.000.- Ft-ban határozta meg.

Győr, 2009. február 23. napján

Dr. Zámbó Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelével:

Kiadó: